

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2003

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΕΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Οι νέοι κάθε εποχής προκειμένου να διαμορφώσουν την προσωπικότητά τους έχουν ανάγκη από «στηρίγματα» – πρότυπα τα οποία αναζητούν στον κόσμο των μεγάλων. Η εποχή μας ωστόσο, πέρα από τις «ευκαιρίες» που μπορεί να προσφέρει, χαρακτηρίζεται από πολλαπλές αντιφάσεις. Ο Μ. Πλωρίτης θεωρεί ότι οι μεγαλύτεροι μόνο αρνητικά πρότυπα μπορούν να προβάλλουν στους νέους εφόσον στον κόσμο τους κυριαρχεί ο υλικός ευδαιμονισμός, ο ανταγωνισμός, η λεηλασία της φύσης, η βία, ο πόλεμος, κάθε μορφή φανατισμού ενώ παραγνωρίζεται η βασική αξία του ανθρωπισμού.

A2. Ο συγγραφέας στο μεγαλύτερο μέρος του κειμένου προβληματίζεται με τον αυξανόμενο ρυθμό των νέων που καταφεύγουν στη χρήση ναρκωτικών και στην άσκηση βίας. Ωστόσο στον επίλογο του κειμένου διαφαίνεται ένα αισιόδοξο μήνυμα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των νέων διατηρεί την ακεραιότητά του, αγωνίζεται παρόλες τις δυσχέρειες, προσπαθεί να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για ένα καλύτερο αύριο, βασιζόμενο σε ό,τι υγιές έχει να του προσφέρει η σύγχρονη κοινωνία.

B1. Πρόκειται για αποδεικτικό δοκίμιο εφόσον είναι γραμμένο σε πεζό λόγο, έχει μέση έκταση, γράφεται από έναν γνωστό άνθρωπο των γραμμάτων, απευθύνεται σε ευρύ κοινό, με σκοπό να μοιραστεί τον προβληματισμό του με αυτό πάνω σ' ένα κοινωνικό πρόβλημα: τη χρήση ναρκωτικών και την άσκηση βίας από ένα μικρό ποσοστό νέων. Η γλώσσα του χαρακτηρίζεται από λόγιες εκφράσεις («κατατρύχονται», «ενσταλάζουν») αλλά και λογοτεχνικές («ανεμοσκόρπισμα οικογένειας», «ανήμπορος μπρος στις σειρήνες του πολύφερνου κόσμου»). Ο λόγος του είναι άμεσος και παραστατικός και έτσι επιτυγχάνεται η δραματοποίηση και ο δοκιμιογράφος πείθει τον δέκτη για τη γνώση και συμμετοχή του στο πρόβλημα.

Το συγκεκριμένο δοκίμιο αποτελείται από πρόλογο (§1,2,3), στον οποίο εκθέτει το πρόβλημα αλλά και τη θέση πάνω σ' αυτό, κύριο μέρος (§4-18), στο οποίο προσκομίζει το υλικό που διαθέτει για ν' αποδείξει το θέμα και τη θέση του και επίλογο (§19), στον οποίο επαναδιαπραγματεύεται την αρχική του θέση.

B2α.

κοινολογήθηκαν ≠ αποσιωπήθηκαν

ευκαταφρόνητο ≠ αξιοσημείωτο

οδυνηρό ≠ ανώδυνο

πλασματική ≠ πραγματική

εκούσια ≠ ακούσια

B2β. Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται υψηλά ποσοστά εφηβικής παραβατικότητας γεγονός που προβληματίζει όχι μόνο τους εγκληματολόγους, αλλά και τους απλούς πολίτες.

- Είναι μια προσωπικότητα γεμάτη αντιφάσεις, από τη μία έχει έντονες εκρήξεις και από την άλλη παρουσιάζει στάση εσωστρέφειας.
- Προσπάθησε να του ενσταλάξει το μίσος εναντίον του πατέρα του, κατηγορώντας τον συνεχώς για ανευθυνότητα και αυταφορία.
- Η επιθυμία του να σπουδάσει στο εξωτερικό ήταν τόσο ισχυρή που ένιωθα ότι ματαιοπονούσα όταν προσπαθούσα να τον μεταπείσω τονίζοντάς του τις δυσκολίες.
- Υπάρχουν παραισθησιογόνα φάρμακα που προκαλούν αισθητηριακές εμπειρίες από την αντίδραση του οργανισμού στις συγκεκριμένες τοξικές ουσίες που περιέχουν.

Γ. Οι Έλληνες γονείς ενδιαφέρονται κυρίως για την ικανοποίηση των υλικών αναγκών των παιδιών τους παραβλέποντας τα ουσιαστικά προβλήματά τους με αποτέλεσμα ένα ποσοστό νέων να οδηγείται στη χρήση ναρκωτικών και στην άσκηση βίας. Αρκετοί κατηγορούν άδικα τους νέους γι' αυτή την κατάσταση. Η σημερινή εποχή τους προσφέρει την ψευδαίσθηση ότι μπορούν να απολαύσουν τις παροχές της. Στην πραγματικότητα συναντούν την ανεργία, την κρίση στις οικογενειακές και ερωτικές σχέσεις, τη στείρα παιδεία, τον πνευματικό εξαγροαποδισμό από τα ΜΜΕ και την απώλεια της ατομικότητας εξαιτίας της μίμησης ξένων τρόπων ζωής. Οι νέοι στρέφονται στον κόσμο των «μεγάλων», όπου συναντούν μόνο αρνητικά πρότυπα. Έτσι, κάποιοι νέοι απογοητεύονται και οδηγούνται στην παραβατικότητα ελπίζοντας να νιώσουν «δυνατοί». Στον αντίποδα βρίσκονται οι περισσότεροι νέοι που αγωνίζονται για μια υγιή ζωή.

Δ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητοί συνομιλητές,

Είναι αναγκαίο για μένα να θίξω το πρόβλημα της έξαρσης της βίας και της εγκληματικότητας, το οποίο προκαλεί ανησυχία σε όλους μας. Κανείς μας δε μπορεί να αμφισβητήσει ότι η κοινωνικότητα αποτελεί έκφραση της ανθρώπινης προσωπικότητας. Ζώντας λοιπόν ο άνθρωπος στην κοινωνία, με την οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένος, είναι φυσικό όχι μόνο να ενδιαφέρεται για όσα συμβαίνουν μέσα σ' αυτήν αλλά και να αισθάνεται την ανάγκη να παίρνει θέση απέναντι στα γεγονότα και τις καταστάσεις που τον αφορούν. Όμως τις περισσότερες φορές – συνειδητά ή όχι – στέκεται αρνητικά σε όσα συντελούνται γύρω του και οδηγείται στην παραβατικότητα με αποτέλεσμα να παρατηρείται έξαρση της βίας και της εγκληματικότητας στην καθημερινή ζωή.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

- Μεταβατική παράγραφος
- Πολλοί θεωρούν τη βία ως «νόμο της φύσης» και συνήθως μ' αυτό το σκεπτικό την ασκούν.
 - Συνήθως τη βία την επιβάλλει ο πιο ισχυρός.

α. Τομείς της καθημερινής ζωής στους οποίους επιβάλλεται η βία:

Οικογένεια: Παρατηρούνται αρκετά περιστατικά κακοποίησης των παιδιών από τους γονείς τους και καταπίεση που εμποδίζει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Σχολείο: Συχνά χρησιμοποιείται η ψυχολογική βία ώστε να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις που επιβάλλει η εκπαίδευση.

Εργασιακός χώρος: Τα οικονομικά συμφέροντα υποκινούν τους εργοδότες να εκμεταλλεύονται την ανάγκη των ανθρώπων και να δημιουργούν κλίμα ανασφάλειας στους εργαζόμενους.

Κοινωνία: Επικρατεί ανταγωνισμός σ' όλα τα επίπεδα, αναξιοκρατία, εμπορευματοποίηση των πάντων, αδιάκοπο κυνήγι του χρήματος, ένταξη των νέων σε περίθωριακές ομάδες, μορφές φανατισμού (χουλιγκανισμός, ρατσισμός, εθνικισμός) και κατίσχυση του οργανωμένου εγκλήματος.

Πολιτική ζωή: Κυριαρχεί η υποσχισιολογία, η δολιοφθορά, η απάτη σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Συχνά υποκινούνται κοινωνικές αναταραχές για να προωθηθούν τα συμφέροντα των πολιτικών προσώπων.

Διεθνείς σχέσεις: Ισχύει το δίκαιο του ισχυροτέρου. Οι αναπτυγμένες χώρες "επηρεάζουν" την οικονομική, πολιτική αλλά και την πολιτιστική ζωή των υπανάπτυκτων χωρών και στις μέρες μας εντείνονται οι διαφορές που οδηγούν και σε πολέμους για την εξυπηρέτηση οικονομικών κυρίως συμφερόντων.

Μεταβατική παράγραφος

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν φοβία, αβεβαιότητα για το μέλλον, έλλειψη εμπιστοσύνης προς το συνάνθρωπο, αποξένωση, ψυχολογικά προβλήματα. Αλλά και για την κοινωνία η βία αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για κάθε πρόοδο, εφόσον περιορίζει τη δημιουργικότητα του ατόμου και επικρατεί η αμφισβήτηση και η άρνηση για τη ζωή.

β. Τρόποι εξάλειψης ή περιορισμού του φαινομένου:

- Συνειδητοποίηση των διαστάσεων που έχουν αποκτήσει σήμερα τα φαινόμενα της άσκησης βίας.
- Συνείδηση της τραγικότητας της κατάστασης απ' όλους και κυρίως απ' τους ίδιους τους νέους.
- Διάλογος και διάθεση κατανόησης των προβλημάτων των νέων αλλά και συμπάρασταση, εχεμύθεια και ενθάρρυνση των μεγάλων απέναντί τους.
- Ωριμότητα, σύνεση και υπευθυνότητα στις κινήσεις όλων.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής με τη δημιουργία κέντρων νεότητας, αθλητικών σταδίων, δραστηριοτήτων με καλλιτεχνικό, πνευματικό και μορφωτικό περιεχόμενο, που θα προσφέρουν διεξόδους στις αναζητήσεις των νέων.
- Προβολή στόχων και υψηλών ιδανικών, που θα συμβάλουν στη διαμόρφωση προσανατολισμού ζωής.
- Συνεργασία και ευαισθητοποίηση των φορέων αγωγής, της πολιτικής και πνευματικής ηγεσίας, οι οποίοι επιβάλλεται να δράσουν ως κοινωνικά πρότυπα αλλά και να συμπαρασταθούν με ευθύνη στα προβλήματα των νέων.
- Ανθρωπιστική παιδεία, η οποία θα καλλιεργήσει την ηθική ευαισθησία, την ανθρωπιά, την κοινωνική συνείδηση και ευθύνη σ' ένα μείζον πρόβλημα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αναμφίβολα η βία αποτελεί πληγή για τη σύγχρονη ζωή και την εξέλιξη του πολιτισμού. Για την καταστολή της επιβάλλεται αγώνας – ατομικός και συλλογικός – με πίστη στην αξία «άνθρωπος» και αγάπη για τη ζωή.

Ευχαριστώ για την ευκαιρία που μου δώσατε να εκφράσω τις απόψεις μου πάνω σε ένα τόσο σημαντικό θέμα.